

POVODI

NAUČNIKU I PEDAGOGU

(Povodom 65-godišnjice rođenja prof. dr Iljasa Hadžibegovića)

- Teško je govoriti o nekom ko Vam je učitelj, ko Vam pokazuje prve korake na trnovitom putu historičara, nekome ko je uvijek tu sa savjetom i ko je mnogo više od toga, a ostati dosljedan svojoj struci i izbjeći bujici osjećanja. Ipak, ovoga puta, čini mi se, pruža se prilika da isključivo "oružjem" historičara - činjenicama - predstavimo prof. dr Iljasa Hadžibegovića, jednog od vodećih stručnjaka iz historije Bosne i Hercegovine u doba austrougarske uprave kojeg je naša zemlja ikada imala. U ovom slučaju činjenice će najbolje pokazati veličinu ličnosti i kvalitet naučnog opusa profesora Hadžibegovića. O njegovom odnosu prema studentima govore oni sami, i oni koji već odavno mladićima i djevojkama koji stupaju na stvarnu pozornicu života pojašnjavaju kakva su društva egzistirala u prošlosti i kakvo je ono što njih očekuje, kao i oni koji još uvijek posjećuju seminare i predavanja na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, uglednoj kući nauke, kojoj je, u stvaranju pozitivnog imidža, i profesor Hadžibegović dao nemjerljiv doprinos.

Prof. dr Iljas Hadžibegović rođen je 27. jula 1938. godine u Crniću, općina Bugojno. Osnovno i gimnazijsko obrazovanje završio je u Bugojnu, a studij historije na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, 11. februara 1963. godine. Početkom jula 1964. počinje svoj naučno-istraživački rad zaposlivši se u Institut za istoriju radničkog pokreta (sada Institut za istoriju), gdje je radio do izbora za asistenta na Odsjeku za istoriju Filozofskog fakulteta u Sarajevu, 01. januara 1970. Postdiplomske studije iz Istorije naroda Jugoslavije XIX i XX vijeka završio je 29. septembra 1967. go-

dine na Filozofskom fakultetu u Beogradu, odbranivši magistarski rad pod naslovom "Počeci radničkog pokreta u Bosni i Hercegovini do majskih štrajkova 1906. godine". Akademsku 1967/68. proveo je na specijalizaciji u Beču kao stipendista Vlade Republike Austrije. Doktorsku disertaciju "Postanak radničke klase u Bosni i Hercegovini i njen razvoj do 1914. godine" odbranio je 10. oktobra 1977. na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. U zvanje docenta na predmetu Istorija naroda Jugoslavije - novi vijek sa savremenom istorijom izabran je 01. februara 1978. godine, u vanrednog profesora unaprijeđen je marta 1981., a najviše nastavno fakultetsko zvanje, redovni profesor, stiče 05. marta 1987. godine. U periodu oktobar 1987. - septembar 1990. bio je direktor Instituta za istoriju u Sarajevu ne prekidajući radni odnos na Fakultetu. Od 1998. godine doktor Hadžibegović je predsjednik Odsjeka za historiju, a od 1999. i šef Kolegija postdiplomskog studija. Oženjen je i ima dvije kćerke.

Naučni opus profesora Hadžibegovića čini 112 bibliografskih jedinica. Studija *Socijalna struktura Slovenaca u Bosni i Hercegovini od sredine XIX stoljeća do 1992. godine* kao dio projekta *Slovenci u Bosni i Hercegovini* (sadrži 55 stranica osnovnog teksta i 75 stranica priloga) nalazi se u pripremi za štampu, a studija "Bosnien - Hercegovina 1850 - 1878.", napisana na njemačkom jeziku u okviru projekta "Die ethnische und konfessionelle Struktur Bosnien-Hercegovinas 1850-1918", je pohranjena u Nacionalnoj biblioteci u Beču.

Svoje radove doktor Hadžibegović je objavljivao i objavljuje u najpriznatijim naučnim časopisima. Pored južnoslovenskih jezika njegovi radovi su publicirani i na engleskom, njemačkom, italijanskom i češkom, a uvodna studija monografije o bosanskohercegovačkim gradovima prevedena je i na mađarski (*Városok Bosznia Hercegovinán ban a századfordulón - a kutatás nehézségei*, Fordította: Mr Polomik Tünde, Budapest, 2000.), i očekuje se njeno objavljivanje. Publikovana doktorska disertacija profesora Hadžibegovića *Postanak radničke klase u Bosni i Hercegovini i njen razvoj do 1914.* (Sarajevo, 1980.) doživjela je brojne, veoma pozitivne ocjene u prestižnim naučnim časopisima u zemlji i inostranstvu. Ona je od naučne kritike ocijenjena kao rad koji u mnogome ima karakter ekonomske i socijalne historije Bosne i Hercegovine od sredine XIX stoljeća do 1914. godine. Profesor Hadžibegović je ovom knjigom duboko ušao u analizu društva koje se mijenja, društva koje gubi stare oslonce i ulazi u svijet nečeg novog, osvjetljavajući na taj način proces modernizacije u Bosni i Hercegovini.

Naučna javnost je veoma pozitivno ocijenila i monografiju profesora Hadžibegovića o bosanskohercegovačkim gradovima (*Bosanskohercegovački gradovi na razmeđu XIX i XX stoljeća*, Sarajevo 1991.). Ona je dobila i međunarodno priznanje. Njena uvodna studija (100 stranica) prevedena je na češki jezik i publikovana u časopisu Češke Akademije "Slovenské historické studie". Obje nave-

dene knjige su po izlasku iz štampe postale nezaobilazna univerzitetska literatura. Općenito gledajući, profesor Hadžibegović je izučavao i izučava tematske oblasti iz ekonomsko-socijalne i demografske historije Bosne i Hercegovine, gdje se afirmisao kao vodeći naučnik u izučavanju socijalne historije novijeg doba. On se, međutim, nije ograničio na izučavanje samo socijalnog aspekta nego je u nizu radova tretirao i političke dimenzije, posebno radničkog pokreta u kontekstu općehistorijskih kretanja. Naročito je uspio njegov sintetski prikaz razvoja socijaldemokracije u Bosni i Hercegovini do I. svjetskog rata u Istoriji Saveza komunista Bosne i Hercegovine.

Profesor Hadžibegović je učestvovao na više međunarodnih naučnih skupova u zemlji i inostranstvu. Navodimo neke: Četvrta međunarodna konferencija istoričara radničkog pokreta u Lincu 1968.; "Srbija u završnoj fazi istočne krize 1877-1878.", u Beogradu 1979. godine (referat "O privrednim odnosima Bosne i Hercegovine i Srbije 1878-1883"); VIII zasjedanje Jugoslovensko-talijanske komisije u Reggio Calabrijii 1979. (referat "Italijanski radnici u Bosni i Hercegovini za austrougarske okupacije"); Naučni skup "Počeci kapitalizma u Jugoslaviji i Čehoslovačkoj" i Zasjedanje Jugoslovensko-čehoslovačke komisije za istoriju u Pragu 1980. godine (referat "Počeci kapitalizma u Bosni i Hercegovini u XIX i početkom XX vijeka"); Naučni skup "Nacionalne manjine u Evropi" u Budimpešti 2001. godine (referat "Nacionalne manjine u Bosni i Hercegovini"). Dr Hadžibegović stalni je učesnik savjetovanja o historijskoj nauci gdje je dao veoma vrijedan doprinos izučavanja historiografije perioda austrougarske uprave u Bosni i Hercegovini.

U svom više od trideset godina dugom radu na Filozofskom fakultetu u Sarajevu profesor Hadžibegović je učestvovao u svim vidovima i nivoima nastave. Već duže vrijeme mentor je magistarskim i doktorskim kandidatima iz zemlje i inostranstva, kao i predsjednik ili član komisija za odbrane magistarskih (8) i doktorskih (10) disertacija. Posebno treba istaći njegov rad na organizaciji i rukovođenju postdiplomskim studijama na Filozofskom fakultetu, gdje je profesor Hadžibegović i šef Kolegija.

Doktor Hadžibegović obavljao je i obavlja niz rukovodećih i odgovornih poslova u nastavno-naučnim i naučnim institucijama, kao i redakcijama naučnih i stručnih časopisa. Član je naučnih vijeća Instituta za istoriju u Sarajevu i Orijentalnog instituta u Sarajevu, redakcija časopisa "Hercegovina" i "Naša škola", a bio je predsjednik Savjeta RO Filozofski fakultet, prodekan Filozofskog fakulteta, dekan OUR-a za Filozofiju, član redakcija časopisa "Godišnjak DIBiH", "Glasnika arhiva i Društva arhivskih radnika BiH", te glavni i odgovorni urednik časopisa "Opredjeljenja" i "Prilozi Instituta za istoriju Sarajevo". Treba naglasiti da je profesor Hadžibegović dugo godina aktivan član Odbora za istorijske nauke Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Za svoj nastavni i naučni doprinos profesor Hadžibegović je dobio više nagrada i priznanja. Za rad na Filozofskom fakultetu dobio je priznanje društveno političkih organizacija (25. maja 1976.), za *monografiju Postanak radničke klase u Bosni i Hercegovini i njen razvoj do 1914. godine* nagrađen je sa dvije nagrade - IGKRO "Svjetlost-i" Sarajevo (1980.) i republičkom nagradom za nauku "Veselin Masleša" (1983.), a dobitnik je i Plakete grada Sarajeva (1985.).

Cijeneći ukupan rad profesora Hadžibegovića na polju historijske nauke, u pozdanju nastavnog i naučnog podmlatka, kao i njegovu cjelokupnu aktivnost i moralni profil, Nastavno-naučno vijeće Filozofskog fakulteta u Sarajevu u oktobru 2001. godine predložilo ga je za izbor za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

BIBLIOGRAFIJA

Knjige

1. *Postanak radničke klase u Bosni i Hercegovini i njen razvoj do 1914. godine*, Svjetlost, Sarajevo, 1980., str. 400
2. *Bosanskohercegovački gradovi na razmeđu 19. i 20. stoljeća*, Oslobođenje public, Sarajevo, 1991., str. 291

Knjige, monografije i sintetska djela u saradnji sa drugim autorima

1. *Hronologija radničkog pokreta Bosne i Hercegovine do 1941. godine*, Svjetlost, Institut za istoriju radničkog pokreta, Sarajevo, 1971., str. 612 (Koautori: Nevenka Bajić, Dana Begić, dr Ahmed Hadžirović, Kasim Isović, mr Tomislav Išek, Dževad Juzbašić, mr Ibrahim Karabegović, Ernest Lay, mr Uroš Nedimović, Mirjana Trninić i Dubravka Škarica),
2. *Nastanak radničke klase i razvoj socijalističkog radničkog pokreta 1878-1918.*, U: *SR Bosna i Hercegovina*, Separat iz drugog izdanja Enciklopedije Jugoslavije, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb, 1983., 108-113.
3. *Istorija Saveza komunista Jugoslavije*, Rad, Narodna knjiga, IC Komunist, Beograd, 1985., str. XV+486

4. *Kongresi Glavnog radničkog saveza za Bosnu i Hercegovinu (1905-1919)*, Građa, / Predgovor: Sindikalni pokret u Bosni i Hercegovini (1905-1919)/, Vijeće saveza sindikata BiH, Sarajevo, 1985., str. 392; 15-31., 35-36., 185. (Koautori: Ibrahim Karabegović i Božo Madžar)
5. *Poljoprivredna stanica u Modriči (1886-1918.)*, U: *Poljoprivredno dobro u Modriči (1886-1918)*, Modriča, 1986., 21-40.
6. *Modriča za vrijeme austrougarske vladavine (1878-1918)*, U: *Modriča sa okolinom u prošlosti*, Odbor za monografiju "Modriča i okolina kroz istoriju", Modriča, 1986., str.476, 109-137.
7. *Fojnica za vrijeme austrougarske uprave (1878-1918)*, U: *Fojnica kroz vijekove*, Skupština opštine Fojnica, Veselin Masleša, Fojnica – Sarajevo, 1987., str. 534, 143-181.
8. *Nastanak i razvoj socijalističkog radničkog pokreta u Bosni i Hercegovini do 1919. godine*, U: *Istorija Saveza komunista Bosne i Hercegovine*, knjiga 1., Institut za istoriju u Sarajevu, NIŠRO Oslobođenje, Sarajevo, 1990., str. 383, 15-78.
9. *Nastanak i razvoj socijalističkog radničkog pokreta u Bosni i Hercegovini do 1919. godine*, (poseban otisak iz Istorije Saveza komunista Bosne i Hercegovine), Oslobođenje, Sarajevo, 1990., 13-78.
10. *Bosna i Hercegovina u vrijeme austrougarske vladavine*, U: *Bosna i Hercegovina od najstarijih vremena do kraja drugog svjetskog rata*, Štab Vrhovne komande Oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1994., str. 337, 173-236; II izdanje: Bosanski kulturni centar, Sarajevo, 1998., str. 434, 223-297. (Koautor: Mustafa Imamović)

Članci i rasprave

1. *Položaj radništva u Bosni i Hercegovini do majskih štrajkova 1906. godine*, Prilozi Instituta za istoriju radničkog pokreta (dalje: Prilozi IRP), III/3, Sarajevo, 1967., 47-74.
2. *Socijalna zaštita radnika u Bosni i Hercegovini do 1906. godine*, Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine (dalje: Godišnjak DI BiH), XVI (1965), Sarajevo, 1967., 243-255.
3. *Uvođenje obaveznog bolesničkog osiguranja u Bosni i Hercegovini 1909-1910. godine*, Glasnik arhiva i Društva arhivskih radnika Bosne i Hercegovine (dalje: Glasnik ADAR BiH), VIII-IX (1968-1969), Sarajevo, 1969., 185-204.
4. *Uloga stranog radništva u organizovanju radničkog pokreta u Bosni i Hercegovini 1878-1906. godine*, Prilozi IRP, V/5, Sarajevo, 1969., 145-162.
5. *Prve radničke organizacije u Bosni i Hercegovini*, Materijali sa Naučnog skupa: Prvo radničko društvo u jugoslovenskim zemljama - Osijek 1967., Historijski institut Slavonije, Slavonski Brod, 1969., 275-289.

6. Politika i ciljevi Socijaldemokratske stranke Bosne i Hercegovine za vrijeme prvog svjetskog rata, Radovi Filozofskog fakulteta (dalje: Radovi FF), VI (1970-1971), Sarajevo, 1971., 481-486.
7. Uloga Glasa slobode u širenju socijalističkih ideja u Bosni i Hercegovini od 1909. do 1919. godine, Prilog izučavanju socijalističke misli u Bosni i Hercegovini od 1909. do 1919. godine, Prilozi IRP, VII/7, Sarajevo, 1971., 183-197. (Koautor: Ibrahim Karabegović).
8. Klerikalizam prema radničkom pokretu u Bosni i Hercegovini početkom XX vijeka, Godišnjak DI BiH, XIX(1970-1971), Sarajevo, 1973., 139-162.
9. Promjene u strukturi agrarnog stanovništva u Bosni i Hercegovini (1878-1914), Jugoslovenski historijski časopis (dalje: JIČ), XII/1-2 (1974), Beograd, 1974., 106-114.
10. Migracije stanovništva u Bosni i Hercegovini 1878-1914. godine, Prilozi Instituta za historiju (dalje: Prilozi), XI-XII/11-12 (1975-1976), Sarajevo, 1976., 310-317.
11. Neimar sindikalnog pokreta; Povodom 70-godišnjice smrti Miće Sokolovića, Oslobođenje XXXIII/10022, Sarajevo, 28. IV 1976., str. 6.
12. Promjene u strukturi gradskog stanovništva u Bosni i Hercegovini (1878-1914), Pregled, LXVI/2, Sarajevo, 1976., 141-154.
13. O Privrednim prilikama u Bosni i Hercegovini posljednjih decenija osmanske vladavine, Prilozi, XIII/13, Sarajevo, 1977., 97-131.
14. The Origin and Development of the working class in Bosnia and Herzegovina up to 1914., Survey, V/1, Sarajevo, 1978., 67-82.
15. Postanak i razvoj radničke klase u Bosni i Hercegovini do 1914. godine , Pregled, LXVIII/1, Sarajevo, 1978., 115-132.
16. Radništvo u Bosni i Hercegovini posljednjih decenija osmanske vladavine, Godišnjak DI BiH, XXVIII-XXX (1977-1979), Sarajevo, 1979., 125-146.
17. Radna snaga u rudarstvu i metalurgiji Bosne i Hercegovine od 1878. do 1914. godine, Glasnik ADAR BiH, XVIII-XIX (1978-1979), Sarajevo, 1979., 147-161.
18. Razvoj radničkog pokreta u Tuzli u vrijeme Austro-Ugarske vladavine (1878-1918), U: Tuzla u radničkom pokretu i revoluciji, tom I, IGTRU Univerzal, Tuzla, 1979., 11-73.
19. Razvoj socijalističkog pokreta u Bosni i Hercegovini do prvog svjetskog rata, Borba, VIII, Beograd, 15. III 1979., str. 71.
20. Radnička klasa i sindikati u Bosni i Hercegovini do prvog svjetskog rata, U: Zbornik radova. Tito, radnička klasa i sindikati, Beograd 1979., 50-65.
21. Italijanski radnici u Bosni i Hercegovini za austrougarske okupacije 1878. do prvog svjetskog rata, Ital-jug, IX/3, Rim, 1979., 23-30.
22. Italijanski radnici u Bosni i Hercegovini za austrougarske okupacije 1878. do prvog svjetskog rata, Radovi FF, knj. IX-X, (1976/1980), Sarajevo, 1980., 57-64.
23. O privrednim odnosima Bosne i Hercegovine i Srbije 1878-1883. godine, Naučni skup: Srbija u završnoj fazi istočne krize 1877-1878. godine, Zbornik radova, Istorijski

- institut, Beograd, 1980., 215-224.
24. *Razvoj radničkog pokreta u Banjaluci do 1918. godine*, Banjaluka u radničkom pokretu i NOB, Zbornik sjećanja, Institut za istoriju u Banjaluci, Banja Luka, 1981., 13-31.
 25. *Assumptions of the Development of capitalism in Bosnia and Hercegovina in the 19th and at the beginning 20th century*, Hospódarské dejing. 7. ved. Economik History, Čehoslovenske akademie, Prague, 1981., 121-144.
 26. *Radnički socijalistički pokret u Bosni i Hercegovini do kraja prvog svjetskog rata i stvaranje zajedničke države 1918. godine*, Prilozi, XVII/18, Sarajevo, 1981., 121-153.
 27. (sa: Zdravko Antonić, Drago Borovčanin, Nedim Šarac) *Studijski projekat djela "Istorija Saveza komunista Bosne i Hercegovine"*, Prilozi, XVII/18, Sarajevo, 1981., 371-394.
 28. *Foča za vrijeme austrougarske vladavine (1878-1918)*, Godišnjak DI BiH, XXXI-XXXIII (1982), Sarajevo, 1982., 101-138.
 29. *Poslijeratna historiografija o Bosni i Hercegovini za vrijeme austrougarske vladavine 1878-1918.*, (Savjetovanje o historiografiji Bosne i Hercegovine 1945-1982., Sarajevo, 11. i 12. februar 1982.), Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (dalje: ANUBiH), Posebna izdanja, knj. LXV, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 12, Sarajevo, 1983., 66-77.
 30. *Uvodno izlaganje. Socijalistička misao u radničkom pokretu Bosne i Hercegovine do formiranja KPJ 1919. godine*, U: *Marks, radnički pokret BiH i program SKJ*, Zbornik radova sa Naučnog skupa održanog 16. marta 1983. godine u Sarajevu, Sarajevo, 1983., 15-25.
 31. *Poljoprivredna stanica Modriča za vrijeme austrougarske vladavine 1886-1918. godine*, Glasnik ADAR BiH, XXVI, Sarajevo, 1986., 157-174.
 32. *Socijalistički radnički pokret u Bosni i Hercegovini između aktivnosti i političke represije (1913-1918)*, U: *Veleizdajnički proces u Banjaluci*, Zbornik radova sa Međunarodnog naučnog skupa "Veleizdajnički proces u Banjaluci 1915-1916", održanog 25-27. septembra 1986. godine u Banjaluci, Institut za istoriju u Banjaluci, Banjaluka, 1987., 335-353.
 33. *Socijalistički radnički pokret u Bosni i Hercegovini za vrijeme Prvog svjetskog rata 1914-1918. godine*, Opredjeljenja, 18/7-8 Sarajevo, 1987., 123-140.
 34. *Moderne migracije u Bosni i Hercegovini i nacionalni odnosi, (skica za istraživanje)*, Prilozi, XXII/23, Sarajevo, 1987., 63-72.
 35. *Etnička struktura stanovništva Tuzle u vrijeme austrougarske vladavine (1878-1918)*, Prilozi, XXIII/24, Sarajevo, 1988., 131-146.
 36. *Problemi nastanka i političkog organizovanja radničke klase u Bosni i Hercegovini*, Opredjeljenja, XIX/7-8 Sarajevo, 1988., 169-182.
 37. *Ideja o naseljavanju ruskih ratnih zarobljenika njemačke nacionalnosti u istočnoj Bosni krajem 1915. i početkom 1916. godine*, Ekmečićev zbornik, Godišnjak DI BiH i "Veselin Masleša", XXXIX (1988), Sarajevo, 1988., 155-161.
-

38. *Migracije i Bosna i Hercegovina*, Opredjeljenja, XX/10, Sarajevo, 1989., 5-8.
39. *Die probleme der entstehung und der politischen organisierung der Arbeiterklasse in Bosnien und Herzegowina*. Probleme der Herausbildung und politischen Formierung der Arbeiterklasse, Europa verlag, Wien – Zürich, 1989., 89-96.
40. *Problemi nastanka i organizovanja radničke klase u Bosni i Hercegovini*, Zbornik radova povodom 75-godišnjice života akademika Envera Redžića, ANUBiH, Posebna izdanja, knj. XCII, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 25, Sarajevo, 1990., str. 99-112.
41. *Migracije i Bosna i Hercegovina*, U knjizi: *Migracije i Bosna i Hercegovina*, (Materijali sa naučnog skupa Migracioni procesi i Bosna i Hercegovina od ranog srednjeg vijeka do najnovijih dana - njihov uticaj i posljedice na demografska kretanja i promjene u našoj zemlji, održanog u Sarajevu 26. i 27. oktobra 1989. godine), Institut za istoriju Sarajevo, Institut za proučavanje nacionalnih odnosa Sarajevo, Sarajevo, 1990., 7-10.
42. *Bosnu ni vijekovi nisu razgradili*, Oslobođenje, XLVIII/15552, Sarajevo, 5. oktobar 1991., str. 2.
43. *Nacionalne manjine u Bosni i Hercegovini za vrijeme austrougarske vladavine (1878-1918)*, (rezime), Zora Cankarjeva, 1, Sarajevo, oktobar/december 1993., 10-11.
44. *Bosna i Hercegovina na raskršćima novije istorije*, Prilozi, XXV/27 (1991), Sarajevo, 1994., 201-203.
45. *Bosanskohercegovačka mesta na rozhraní 19. a 20. století*, (Slovenské historické studie 22.), Historický ústav AV ČR, Praha, 1996., 199-319 .
46. *Nepoznata Bosna, Taj divni zajednički život*, Kult, Sarajevo-München-Ljubljana-Prag-Beč-London, januar/mart 1996., 127-128.
47. (sa: Husnija Kamberović) *Gradansko društvo u Bosni i Hercegovini - porijeklo i kontekst*, *Organization of the civil society in Bosnia-Herzegovina, origines and context "99"*, Revija slobodne misli/Review of free thought (dalje: "99"), 9-10, Sarajevo, septembar-decembar 1997., 48-56.
48. *Slovenci u Bosni i Hercegovini; Prilog izučavanja broja i rasprostranjenosti Slovenaca u Bosni i Hercegovini od 1910. do 1992. godine*, Zora Cankarjeva, VI/16-17, Sarajevo, julij-december 1997., 3-7.
49. *Stare razglednice, čuvari uspomena*, Svijet, Sarajevo, 30. 11. 1997., 44-45.
50. *Iseljavanje iz Bosne i Hercegovine za vrijeme austrougarske uprave (1878-1918)*, Naša škola, XLVI/7-8, Sarajevo, 1999., 25-30.
51. *Nacionalne manjine u Bosni i Hercegovini za vrijeme austrougarske vladavine (1878-1918)/National minorities in Bosnia and Herzegovina during Austro-Hungarian rule (1878-1918)*, "99", 19-20, Sarajevo, januar-mart 1999., 97-108.
52. *Pogledi Nedima Filipovića na osmanski grad u Bosni i Hercegovini*, Okrugli sto - Naučno djelo Nedima Filipovića (Sarajevo, 23. novembar 1999.), ANUBiH, knj. CXII, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 32, Sarajevo, 2000., 131-159.

53. *Doprinos dr. Hamdije Kapidžića razvoju historijske nauke u Bosni i Hercegovini*, Radovi FF, XII, Sarajevo, 2000., 187-194.
54. *Radnički socijalistički pokret u Bosni i Hercegovini do kraja prvog svjetskog rata i stvaranje zajedničke države 1918. godine, (I dio)* Socijaldemokrat, 1, Sarajevo, januar 2000., 165-176.
55. *Radnički socijalistički pokret u Bosni i Hercegovini do kraja prvog svjetskog rata i stvaranje zajedničke države 1918. godine, (II dio)*, Socijaldemokrat, 2, Sarajevo, april 2000., 165-184.
56. *O Hivziji Hasandediću* (tekst bez naslova na str. 56.), U: Hivzija Hasandedić, *Tragom bošnjačke baštine*, Arhiv Hercegovine Mostar, Mostar, 2000., str. 79
57. *Konfesionalna i nacionalna struktura stanovništva u kotaru i gradu Jajcu od 1851. do 1991. godine*, Prilozi, 30, Sarajevo, 2001., 63-89.
58. Predgovor knjizi: Hamdija Kapidžić, *Ali-paša Rizvanbegović i njegovo doba*, ANUBiH i Filozofski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2001., str. 190, 7-16.

Prikazi, osvrti, kritike, promocije, diskusije, izvještaji i bilješke

1. *Franjo Tuđman, Stvaranje Socijalističke Jugoslavije*, "Naprijed", Zagreb, 1960., str. 336, Godišnjak DI BiH, XII (1961.), Sarajevo, 1962., 268-269.
2. *Ante Palavršić i Benedikta Zelić, Korespondencija Mihovila Pavlinovića*, Historijski arhiv Split, sv. 4, Split, 1962., str. 582, Godišnjak DI BiH, XII (1961.), Sarajevo, 1962., 391-392.
3. *Vlado Strugar, Jugoslovenske socijaldemokratske stranke 1914-1918.*, Jugoslovenska akademija znanosti i umjetnosti, Prilozi novijoj jugoslovenskoj historiji, knj. 4, Zagreb, 1963., str.322, Prilozi IRP, I/1, Sarajevo, 1965., 451-454.
4. *A. Benac, B. Čović, E. Pašalić, Đ. Basler, N. Miletić, P. Anđelić, Kulturna istorija Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do početka turske vladavine*, Sarajevo, 1966., str. 547, JIČ, V/3-4, Beograd 1966., 145-149.
5. *Generalni štrajk u Bosni i Hercegovini 1906. godine*, Tom II, knj. I, Sarajevo 1963., str. 649, knj. II, Sarajevo, 1966., str. 614, Izbor, redakcija i prevod: Kasim Isović, Izdanje Arhiva SR Bosne i Hercegovine, Prilozi IRP, III/3, Sarajevo, 1967., 267-275.
6. *Četvrta međunarodna konferencija istoričara radničkog pokreta u Lincu*, Istorijske pretpostavke Republike Bosne i Hercegovine, Prilozi IRP, IV/4, Sarajevo, 1968., 744-748.
7. *Jugoslovenski istorijski časopis*, Beograd, 1-2 i 3-4/1968., Prilozi IRP, V/5, Sarajevo, 1969., 355-358.

8. *Radnička klasa i KPJ u borbi za socijalizam u Bosni i Hercegovini* (Naučni skup održan u Sarajevu 6. i 7. XI 1969. godine), Prilozi IRP, V/5, Sarajevo, 1969., str. 393.
9. *Povodom obilježavanja 130-godišnjice rođenja i 70-godišnjice smrti Vase Pelagića*, Prilozi IRP, V/5, Sarajevo, 1969., 402-405.
10. *Drugi (Vukovarski) kongres KPJ 1920.*, Godišnjak DI BiH, XVIII (1968-1969), Sarajevo, 1970. 309-311.
11. *Agrarni odnosi u Bosni i Hercegovini (1878-1918)*, Građa za proučavanje političkih, kulturnih i socijalno-ekonomskih pitanja iz prošlosti Bosne i Hercegovine (1878-1918), Tom V, knj. 1, Redaktor: Hamdija Kapidžić, Arhiv Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1969., str. 122, Godišnjak DI BiH, XIX (1970-1971.), Sarajevo, 1973., 315-317.
12. *Nusret Šehić, Četništvo u Bosni i Hercegovini (1918-1941)*, ANUBiH, Djela, knj. XLII, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 27, Sarajevo 1971., Godišnjak DI BiH, XIX (1970-1971), Sarajevo, 1973., 317-322.
13. *Uloga Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine u političkom životu pred Prvi svjetski rat*, Okrugli sto o "Mladoj Bosni", Pregled, XLIV/7-8, Sarajevo, 1974, 815-820.
14. *Naučne ustanove u Bosni i Hercegovini za vrijeme austrougarske uprave*, Građa za proučavanje političkih, kulturnih i socijalno-ekonomskih pitanja iz prošlosti Bosne i Hercegovine (XIX i XX vijek), Tom VI, Sabrao i uredio Dr. Hamdija Kapidžić, Arhiv Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1973., str. 556, Godišnjak DI BiH, XX (1972-1973), Sarajevo, 1974., 273-275.
15. *Skupština Društva istoričara SR Bosne i Hercegovine*, Godišnjak DIBiH, XX (1972-1973.), Sarajevo, 1974., 287-294.
16. *The role of the Social democratic party of Bosnia-Herzegovina in political life before the First World War*, Survey, Periodical for Social Studies, II/1, Sarajevo, 1975., 64-67.
17. *Marginalije o građanstvu i građanskoj politici u Bosni i Hercegovini za vrijeme austrougarske uprave*, Prilozi, XI-XII/11-12, (1975-1976), Sarajevo, 1976., 331-333.
18. *Dževad Juzbašić, Izgradnja željeznica u Bosni i Hercegovini u svjetlu austrougarske politike od okupacije do kraja Kalajevе ere*, ANUBiH, Djela, knj. XLIII, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 28, Sarajevo, 1974., str. 285, Godišnjak DI BiH, XXI-XXVII, Sarajevo, 1976., 313-316.
19. *Dr Nikola Babić, Rat, revolucija i jugoslovensko pitanje u politici Socijaldemokratske stranke Bosne i Hercegovine*, Veselin Masleša, Sarajevo, 1974., str. 229, Godišnjak DI BiH, XXI-XXVII, Sarajevo, 1976., 316-319.
20. *Dr Enver Redžić, Austromarksizam i jugoslovensko pitanje*, Institut za savremenu istoriju, IP Narodna knjiga, Beograd, 1977., str. 497, Prilozi, XIV/14-15, Sarajevo, 1978., 596-601.
21. *Međunarodni naučni skup " Otpor austrougarskoj okupaciji 1878. godine u Bosni i Hercegovini "*, ANUBiH, Sarajevo, 23-24. oktobra 1978. godine, Godišnjak DI BiH, XXVIII-XXX (1977/79), Sarajevo, 1979., 327-328.

22. *Kasim Iović (1921-1979)*, Godišnjak DIBiH, XXVIII-XXX, (1977-1979), Sarajevo, 1979., 353-354.
23. *Trideset godina "Godišnjaka" Društva istoričara Bosne i Hercegovine (1949-1979)*, Godišnjak DI BiH, XXXI-XXXIII (1982), Sarajevo, 1982., 269-272.
24. *Djelo Dr. Hamdije Kapidžića o ustanku u Hercegovini 1882. godine*, Naučni skup 100 godina ustanka u Hercegovini 1882. godine (Sarajevo, 21-22. X 1982.), ANUBiH, Posebna izdanja, knj. XLIV, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 11, Sarajevo, 1983., 21-31.
25. *Prof. inž. Branislav Begović (17.I 1902 - 27.I 1984)*, Godišnjak DIBiH, XXXV, Sarajevo, 1984., 208-210.
26. *Diskusija na Međunarodnom naučnom skupu u Sarajevu 13-15. maj 1986.*, Međunarodni naučni skup: Problemi istorije Bosne i Hercegovine 1850.-1875., (Sarajevo, 13-15. maja 1986.), ANUBiH, Posebna izdanja, knj. LXXXIV, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 20, Sarajevo, 1987., 162-163
27. *Osvoboditeljnaja borba narodov Bosni i Hercegovini i Rossija 1850-1864. (Oslobodilačka borba naroda Bosne i Hercegovine i Rusija 1850-1864.)*, Dokumenti. Odgovorni redaktori: J. A. Pisarev. M. Ekmečić, Moskva 1985., str. 494, Godišnjak DI BiH, XXXVIII, Sarajevo, 1987., 152-155.
28. *Tomislav Kraljačić, Kalajev režim u Bosni i Hercegovini (1882-1903)*, Veselin Masleša, Sarajevo, 1987., str. 567, Prilozi, XXII/23, Sarajevo, 1987., 229-232.
29. *Izveštaj o radu Instituta za istoriju u Sarajevu u 1988. godini*, Prilozi, XXIII/24, Sarajevo, 1988., 319-326.
30. *Dijalog sa prošlošću; Bosna i Hercegovina na razglednicama do 1941.* (Riječ na otvaranju izložbe 7. 3. 1989.), Izložba u Muzeju revolucije Bosne i Hercegovine, Odjek, XLII/7, Sarajevo, 1-15. april 1989., str. 19.
31. *Promocija radova povodom 75-godišnjice života akademika Envera Redžića*, ANUBiH, Naučne komunikacije XXXIII, Sarajevo, 13. decembra 1990., 15-19.
32. *Povodom 25. godišnjice biblioteke "Kulturno nasljeđe Bosne i Hercegovine"*, Prilozi, XXIV/25/26, Sarajevo, 1990., 343-349.
33. *Hamdija Kreševljaković, "Izabrana djela" (I-IV)*, Veselin Masleša, Sarajevo, 1991., "Oslobođenje", XLIX/15667, Sarajevo, 1. 2. 1992., str. 9.
34. *Zbornik radova posvećen akademiku Enveru Redžiću*, (Tačan naslov je: Zbornik radova povodom 75. godišnjice života akademika Envera Redžića, ANUBiH, Posebna izdanja, knj. XCII, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 25, Sarajevo, 1990., str. 319) Prilozi, XXV/27 (1991.), Sarajevo, 1994., 239-243.
35. *Djelo fleksibilne interdisciplinarnе metodologije*, (Vera Kržišnik-Bukić: *Slovenci u Hrvatskoj*, Zbornik grupe autora, Institut za narodnostna vprašanja, Projekt: Slovenci v prostoru nekadanje Jugoslavije izvan Slovenije, knj. 1, Ljubljana, 1995., str. 415), Zora Cankarjeva, 14, Sarajevo, januar-mart 1997., 20-21.
36. *Traganje za modernom Naronom*, Vlado Smoljan: *Poglavlja iz ekonomske historije*

Hercegovine, Gospodarska komora Herceg-Bosne, Mostar, 1996., str. 318, sa 9 karata, Hercegovina, 10, Mostar, 1998., 119-139.

37. *Prof. dr. Ibrahim Tepić (1947-1997), In memoriam*, Prilozi, 28, Sarajevo, 1999., 309-311.
38. *Prof. dr. Ibrahim Tepić (1947-1997), In memoriam*, Naša škola, XLIV/3, Sarajevo, 1998., 3-5.
39. *Odnos politike i istorijske nauke/Political and History sciences relation*, "99", 27-28, Sarajevo, april-septembar 2000., 17-20.
40. *Ali-paša Rizvanbegović i njegovo doba*, ANUBiH i Filozofski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2001., str. 190, (tekst sa promocije knjige održane 19. V 2001. godine u ANUBiH), Prilozi, 30, Sarajevo 2001., 357-362.

Neobjavljeni rukopisi

1. *Socijalna struktura Slovenaca u Bosni i Hercegovini od sredine XIX stoljeća do 1992., godine* (55 stranica osnovnog teksta i 75 stranica priloga)
2. "Bosnien - Hercegovina 1850 - 1878.", U: "Die ethnische und konfessionelle Struktur Bosnien-Hercegovinas 1850-1918", pohranjena u Nacionalnoj biblioteci u Beču (<http://omega.onb.ac.at:4505/ALEPH/SESSION567889/SHORT-CURRENT>).

Edin Radušić